

RAADSVOORSTEL

DATUM 23 september 2024
DOCUMENTNUMMER 24.0001198
PROCESNUMMER ZK24001835
PORTEFEUILLEHOUDER M. Bensen-Lemmers
PROGRAMMA Programma I: Dienstverlening & Bestuur
BELEIDSVELD Algemeen bestuur
ONDERWERP RV Principebesluit voorkeurslocatie asielopvang gemeente Koggenland

AANLEIDING Sinds 1 februari 2024 is de Spreidingswet van kracht. Met de Spreidingswet worden alle gemeenten verplicht om opvangplekken voor asielzoekers te realiseren. Het doel van de wet is om de opvang van asielzoekers beter en eerlijker over de gemeenten in Nederland te verdelen. Voor Koggenland gaat het om 149 opvangplekken voor asielzoekers, waaronder 13 alleenstaande minderjarige vreemdelingen (AMV'ers). De afgelopen periode heeft een ambtelijke locatieverkenning en een nader onderzoek ten aanzien van mogelijke asiellooties plaatsgevonden. Op basis van dit onderzoek wordt uw raad verzocht om voorlopig één voorkeurslocatie aan te wijzen (locatie A7) en het college van burgemeester en wethouders van Koggenland de opdracht te geven om deze locatie samen met betrokkenen en belanghebbenden nader te onderzoeken op geschiktheid, haalbaarheid en draagvlak.

- KADER
- ✓ *Spreidingswet (Wet gemeentelijke taak mogelijk maken asielopvangvoorzieningen)*
Voor Koggenland bestaat de wettelijke opgave van de Spreidingswet uit 149 opvangplekken voor asielzoekers, waaronder 13 AMV'ers. Voor 1 november 2024 levert de commissaris van de Koning van Noord-Holland een verslag op aan de staatssecretaris van Justitie en Veiligheid aangaande het regionale asielopvangplan. Met de Westfriese gemeenten is afgesproken om na het zomerreces een afgestemd regionaal plan samen te stellen. De commissaris van de Koning wil uiterlijk 1 oktober 2024 de plannen van de Noord-Hollandse gemeenten ontvangen, zodat tijdig en volledig een provinciaal plan kan worden samengesteld.
  - ✓ *Regionale routekaart opvang vluchtelingen*
Op 27 februari 2024 heeft het college de regionale routekaart opvang vluchtelingen vastgesteld. Ook de colleges van de andere Westfriese gemeenten hebben deze routekaart vastgesteld. In de routekaart staan de stappen beschreven die moeten leiden tot opstelling van een regionaal plan. De stappen zijn: inventariseren, analyseren, voorwaarden regionale samenwerking, risicoanalyse, vaststellingsprocedure regionaal plan en een tijdlijn. Naar aanleiding van deze routekaart heeft de organisatie vooronderzoek gedaan naar mogelijke locaties.
  - ✓ *Hoofdlijnenakkoord PVV, VVD, NSC en BBB*
De regeringspartijen PVV, VVD, NSC en BBB hebben in hun Hoofdlijnenakkoord opgenomen dat zij de asielinstroom willen inperken en de Spreidingswet willen intrekken. Op dit moment is de Spreidingswet echter van kracht en hebben gemeenten zich te houden aan deze bestaande wet- en regelgeving en taakstellingen vanuit de Rijksoverheid. Bovendien heeft het Hoofdlijnenakkoord op dit moment nog geen formele status. Het is nog niet vastgesteld in een regeerprogramma, financiële stukken, opdrachten en taakstellingen, plannen zijn nog niet getoetst op (juridische) haalbaarheid en er is nog geen planning. Zolang de problemen op het gebied van asielopvang voortduren, wordt hiervoor een beroep gedaan op gemeenten. Het advies is dan ook om in ieder geval door te gaan met de voorbereidingen van de realisatie van

asielopvang. Vóór de start van de uitvoering kan uw college aan de hand van de actuele ontwikkelingen inschatten of de uitvoering van start kan of niet. Op het moment dat de Spreidingswet wordt ingetrokken, wordt met de raad van Koggenland besproken wat dit betekent en of de raad hierin andere keuzes moet of wil maken.

- WIJ STELLEN VOOR Geen wensen en bedenkingen te uiten ten aanzien van het:
1. voorlopig aanwijzen van locatie A7, kadastraal aangeduid als Wester-Koggenland AC 645, als voorkeurslocatie asielopvang ten behoeve van de opgave van de gemeente Koggenland voor de opvang van asielzoekers in het kader van de wettelijke opgave op grond van de Spreidingswet ('de locatie');
  2. de locatie ook beschikbaar te stellen voor de opvang van asielzoekers in het kader van de wettelijke opgave van de gemeente Hoorn, met inachtneming van hetgeen uw raad besluit ter zake het onder 3 gestelde;
  3. de maximale opvangcapaciteit voor de locatie vast te stellen op 550 asielzoekers, exclusief de capaciteit voor een tussen-/doorstroomvoorziening voor statushouders, en onder de voorwaarden dat:
    - a. de Koggenlandse opgave voor de opvang van AMV'ers op de locatie of elders binnen de gemeente Hoorn wordt gerealiseerd;
    - b. op de locatie een tussen-/doorstroomvoorziening (huisvesting) wordt gerealiseerd voor statushouders vanuit/voor Koggenland die recht hebben op een huurwoning; en
    - c. wordt voorzien in een goede ontsluiting en openbaar vervoersvoorziening richting station Hoorn;
  4. de minimale opvangduur voor de locatie vast te stellen op vijf (5) jaar;
  5. het college van burgemeester en wethouders van Koggenland opdracht te geven om de locatie samen met de gemeente Hoorn, het COA en andere belanghebbenden nader te onderzoeken op geschiktheid, haalbaarheid en draagvlak, en hierbij nadrukkelijk de omgeving van de locatie te betrekken;
  6. als blijkt dat de locatie toch niet geschikt of haalbaar is, het college van burgemeester en wethouders van Koggenland de opdracht te geven om een door het college te bepalen locatie verder uit te werken.
- BEOOGD RESULTAAT Het doel van de Spreidingswet is om te zorgen voor voldoende duurzame opvangplekken voor asielzoekers en deze beter en eerlijker over de gemeenten in Nederland te verdelen.
- ONDERBOUWING Ter toelichting op de genoemde besluitpunten is het navolgende van belang.

Landelijke opgave opvang asielzoekers

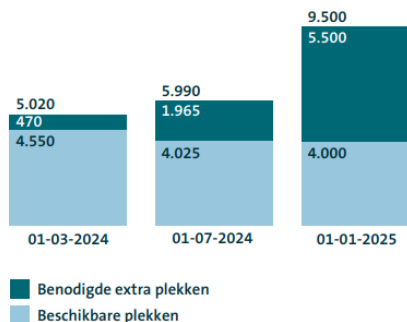
De afgelopen jaren is het systeem van asielopvang in Nederland verstopt geraakt. Het lukt niet om genoeg opvangplaatsen te realiseren voor asielzoekers die daar recht op hebben. Dit komt door verschillende factoren:

1. nieuwe asielaanvragen. De Immigratie- en Naturalisatiedienst (IND) heeft te maken met achterstanden voor het behandelen van asielaanvragen. Hierdoor duurt het langer voordat mensen te horen krijgen of zij moeten vertrekken of in Nederland mogen blijven (en of er gezinsleden mogen nareizen).
2. de stijging van het aantal statushouders in AZC's. Statushouders stromen niet snel genoeg uit naar een woning in de gemeente, waardoor zij in de AZC's blijven zitten.

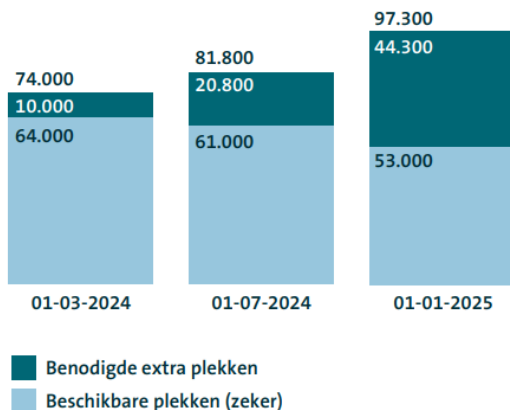
Hieronder is inzichtelijk gemaakt hoeveel extra opvangplekken tot en met 2025 nodig zijn:

Benodigde extra opvangplekken

Te verwerven nieuwe opvangplekken amv

Benodigde extra opvangplekken amv (afgerond op tientallen).

Te verwerven nieuwe opvangplekken (afgerond op honderdtallen).

Bron: Factsheet capaciteitsopgave COA

2024-I: vooruitblik op de bezetting en benodigde capaciteit voor de opvang en begeleiding van asielzoekers (april 2024).

Opgave Koggenland

Het Rijk heeft in een landelijke capaciteitsraming vastgesteld hoeveel opvangplekken de komende twee jaar nodig zijn. Dit aantal plekken is over de gemeenten verdeeld op basis van het inwoneraantal en de sociaaleconomische score van de gemeente. Op basis van de Spreidingswet is de gemeente Koggenland verplicht om uiterlijk per 1 juli 2025 asielopvang voor 149 asielzoekers te realiseren, waarvan 13 AMV'ers. In 2024 is de zoektocht naar mogelijke opvanglocaties gestart.

Proces zoektocht opvanglocaties

Op verzoek van uw college en de raad van de gemeente Koggenland heeft er in de afgelopen periode een ambtelijke verkenning van asiellooties in Koggenland plaatsgevonden. Tijdens een besloten raadsbijeenkomst van 6 mei 2024 is een groslijst van 26 mogelijke asiellooties getoond. Ten aanzien van vier (4) van genoemde locaties is een nader onderzoek aanbevolen. Het gaat om (in willekeurige volgorde) de oude CNO-locatie in Avenhorn, de Braken in Obdam, locatie A7 in Berkhout en locatie Jaagweg in Berkhout. Het COA heeft inmiddels alle

vier de locaties geschouwd, en in meer of mindere mate geschikt bevonden. Ook is gesproken met buurgemeente Hoorn over de mogelijkheden om in het kader van de Spreidingswet samen te werken.

Locatie A7 is voorlopig de voorkeurslocatie

Uit het nader locatieonderzoek is locatie A7 als voorkeurslocatie naar voren gekomen. Dit heeft in hoofdzaak te maken met de navolgende overwegingen:

- √ De locatie ligt aan de rand van Koggenland, binnen loop- en fietsafstand van de voorzieningen van de gemeente Hoorn (denk aan openbaar vervoer, onderwijs, zorg en sport).
- √ De locatie is in particulier eigendom. Met de eigenaren van de locatie is reeds onder embargo gesproken. De eigenaren hebben een positieve grondhouding ter zake de asielopvang.
- √ De locatie is in principe per direct beschikbaar.
- √ De locatie biedt voldoende ruimte voor de opvang van 149+ asielzoekers. Het voordeel van een grotere opvang op een locatie is dat de kosten lager zijn en dat het COA, mede als gevolg hiervan, ook meer kwalitatieve, duurzame en gespecialiseerde voorzieningen en begeleiding op de opvanglocatie kan realiseren. Ook biedt het COA 24/7-beveiliging op de locatie.
- √ De locatie biedt de mogelijkheid om in regionaal verband met de gemeente Hoorn samen te werken op het gebied van asielopvang. Het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Hoorn heeft de locatie ook als voorkeurslocatie aangemerkt, mits de wettelijke opgaven van Koggenland en Hoorn gezamenlijk en volledig op de locatie ondergebracht kunnen worden.
- √ De locatie biedt koppelkansen. Met de beoogde realisatie van asielopvang wordt op de locatie voorzien in de benodigde infrastructurele voorzieningen (riolering, elektra en ontsluiting). Ook biedt de locatie mogelijk aanknopingspunten voor toekomstige gebiedsontwikkeling.
- √ Het COA acht de locatie geschikt. Wel vraagt het COA in het bijzonder aandacht voor de ontsluiting (via een derde partij) en de sociale veiligheid rondom de nabij gelegen fietstunnel.
- √ Ook de provincie heeft een positieve grondhouding ter zake de locatie. Voor de realisatie van een asielopvang op deze locatie geldt voor wat betreft de benodigde provinciale goedkeuring een zogeheten 'verkorte procedure'.

Ten aanzien van de andere locaties wordt nog het volgende opgemerkt:

- √ De andere locaties zijn door het COA in mindere mate geschikt bevonden voor de opvang van asielzoekers. Dit houdt onder meer verband met de afstand tot de maatschappelijke voorzieningen en de omgevingsrechtelijke aspecten rondom de locatie (denk aan geluid, licht en stikstof). Dit laatste maakt met name de locatie Jaagweg in Berkhout beduidend minder geschikt.
- √ Bij een asielopvang in Avenhorn of Obdam komt de druk op maatschappelijke voorzieningen meer op één dorpskern in Koggenland terecht.
- √ De locaties in Avenhorn en Jaagweg Berkhout bieden in principe geen regionale samenwerkingsmogelijkheden.

AMV'ers

De wettelijke opgave voor AMV'ers maakt onderdeel uit van de totale Koggenlandse opgave van 149. Voor de AMV'ers dient echter een separate voorziening gerealiseerd te worden. Dit is ook mogelijk op de locatie. Het COA heeft laten weten dat zij vanaf 50 AMV'ers de volledige opvang en begeleiding van deze minderjarige asielzoekers organiseren en betalen. Anders moeten gemeenten dit zelf organiseren en betalen. De wettelijke AMV-opgaven van Koggenland en Hoorn behelst gezamenlijk circa 50 AMV'ers. Ook dit biedt dus mogelijkheden voor een regionale samenwerking, al dan niet op de locatie.

Voorgestelde capaciteit

Zoals aangegeven, biedt de locatie A7 voldoende ruimte voor de opvang van 149+ asielzoekers. Het voordeel van een grotere opvang op een locatie is dat de kosten lager zijn en dat het COA, mede als gevolg hiervan, ook meer kwalitatieve, duurzame en gespecialiseerde voorzieningen en begeleiding op de opvanglocatie kan realiseren. Ook biedt het COA 24/7-beveiliging op de locatie.

De voorgestelde locatie biedt ruimte aan de eigen wettelijke opgave van 149+ asielzoekers, vermeerderd met de volledige wettelijke opgave van de gemeente Hoorn (399). Dit betekent meer concreet een asielopvang van circa 550 asielzoekers. Een dergelijke omvang biedt voor- en nadelen (denk aan meer kwalitatieve voorzieningen, maar ook meer bewegingen rondom de locatie). Naar dit scenario gaat de voorkeur uit van de gemeente Hoorn. Wij stellen voor om te kiezen voor samenwerking met gemeente Hoorn en voor dit scenario voor capaciteit van 550 asielzoekers. Tevens stellen wij voor daarbij de voorwaarden te stellen dat:

- a. de Koggenlandse opgave voor de opvang van AMV'ers op de locatie of elders binnen de gemeente Hoorn wordt gerealiseerd;
- b. op de locatie een doorstroomvoorziening (huisvesting) wordt gerealiseerd voor statushouders vanuit/voor Koggenland die recht hebben op een huurwoning. Zo kunnen we onze Koggenlandse beschikbaarheid van huurwoningen beter afstemmen op de instroom van statushouders;
- c. wordt voorzien in een goede ontsluiting en openbaar vervoersvoorziening richting station Hoorn.

KANTTEKENINGEN

- Ten aanzien van de alternatieven is nog het volgende op te merken ter zake de scenario's:
1. Het niet voldoen aan de wettelijke opgave van de Spreidingswet. Dit scenario is met het raadsbesluit van 8 april 2024 niet aan de orde.
  2. De mogelijkheden ter zake asielopvang zijn in de kern:
    - a. Alleen voldoen aan de eigen wettelijke opgave van 149+ asielzoekers, zonder regionale samenwerking op de beoogde locatie. Voor wat betreft de locatie A7 is, gezien de ligging, in ieder geval wel een vorm van samenwerking/afstemming met de gemeente Hoorn nodig.
    - b. De eigen wettelijke opgave van 149+ asielzoekers, vermeerderd met een deel van de wettelijke opgave van de gemeente Hoorn. De gemeente Hoorn heeft ten aanzien van dit scenario eerder laten weten niet geïnteresseerd te zijn, en alsdan de keuze te maken voor een alternatieve locatie binnen de eigen gemeentegrenzen.
  3. Het aanwijzen van een andere locatie dan locatie A7 als voorlopige voorkeurslocatie. Hiervoor geldt hetgeen hierboven aan de orde is gesteld ter zake de geschiktheid van de andere drie beoogde locaties. In geval locatie A7, om wat voor reden dan ook niet,

geschikt of haalbaar mocht zijn als asielopvang, wordt uw raad voorgesteld om het college een keuze te laten maken uit één van de andere drie alternatieve locaties.

FINANCIËN Dit voorstel heeft geen financiële gevolgen voor het begrotingsresultaat. Uw college wijst in deze fase slechts een voorlopige voorkeurslocatie aan. De kosten voor planvorming, realisatie en beheer zijn voor het COA. Ambtelijke inzet voor dit project wordt gedekt uit bestaande budgetten.

Gemeenten met een asielopvang hebben recht op verschillende financiële vergoedingen. De uitkering van die vergoedingen loopt via het COA. Dit gaat dan om vergoedingen voor capaciteitsplaatsen, wooneenheden, (vrijwilligers)werkgroepen, voorlichtingskosten en huisvestingsbudget basisonderwijs.

Daarnaast kunnen gemeenten via de Spreidingswet een bonus ontvangen tussen de € 1.000,- en € 4.000,- per plek, als zij:

1. bovenop de taakstelling meer opvangplekken beschikbaar stellen;
2. bijzondere opvangplekken beschikbaar stellen (bijvoorbeeld voor AMV'ers);
3. voor elke plek die zij beschikbaar stellen boven de drempelwaarde van 75% van de provinciale opvangopgave.

DUURZAAMHEID Bij het realiseren en exploiteren van een opvangvoorziening wordt duurzaamheid als voorwaarde meegenomen.

ALTERNATIEVE MOGELIJKHEDEN Zie onder het kopje 'Kanttekeningen'.

PACT VAN WESTFRIESLAND N.v.t.

In regionaal verband wordt op bestuurlijk en ambtelijk niveau overleg gevoerd over de Spreidingswet en de beoogde asiellooties in Westfriesland.

COMMUNICATIE Maatschappelijke impact en communicatie

Koggenland heeft als gemeente de wettelijke taak om opvangplekken voor asielzoekers mogelijk te maken. Op basis hiervan is objectief in beeld gebracht welke locaties mogelijk geschikt zijn. Ten aanzien van de voorgestelde voorkeurslocatie is voorafgaand aan de raadsvergadering van 23 september 2024 gesproken met de eigenaren van de locatie en de direct omliggende bedrijven (tankstation, carwash en McDonald's). Ook zijn op 19 september 2024 de inwoners en ondernemers in de omgeving van de locatie persoonlijk per brief geïnformeerd. Er heeft, behoudens het vorenstaande, verder nog geen participatie met de omgeving plaatsgevonden. Dit maakt uiteraard wel een cruciaal onderdeel uit van de vervolgstappen in deze.

Op het moment dat de raad van Koggenland zich over een voorkeurslocatie heeft uitgesproken, gaat het college in samenwerking met betrokken partijen, de omwonenden en/of belanghebbenden van de voorkeurslocatie in gesprek. De uitkomsten van deze gesprekken worden uiteraard ook weer gedeeld met de gemeenteraad.

Na het besluit van het college en uw raad wordt er een speciale webpagina ingericht op www.koggenland.nl, met alle informatie en veel gestelde vragen en antwoorden. Daarnaast worden de gemeentelijke kanalen gebruikt om inwoners en ondernemers op de hoogte te brengen van de uitkomsten. Een ander onderdeel van voorlichting is een (of meerdere) informatiebijeenkomst(en). Dit alles in nauwe samenwerking met de gemeente Hoorn en het COA.

Om de relatie te bevorderen met de bewoners van de opvanglocatie, de omwonenden en omliggende bedrijven is het advies om een klankbordgroep op te richten. Daarnaast is de integratie en participatie van de bewoners van de potentiële locatie in de Koggenlandse en Hoornse samenleving een belangrijk punt op die agenda. Ook het voorkomen en bestrijden van overlast in de omgeving van de opvanglocatie is hierbij van belang.

VERVOLG Voor de realisatie van de asiellootatie zal de gemeente Koggenland een bestuursovereenkomst met het COA sluiten, alsook een bilaterale overeenkomst met de gemeente Hoorn. In deze laatste overeenkomst nemen we onder meer afspraken op over de ambtelijke inzet van beide gemeenten ten behoeve van de locatie.

Uiterlijk 1 oktober 2024 leveren de gemeenten in Noord-Holland een regionaal plan op bij de commissaris van de Koning. In dit plan is de opgave per gemeente vertaald naar concrete locaties en aantallen, of het generieke asielopvang betreft en/of sprake is bijzondere doelgroepen (zoals AMV'ers), welke bestuurlijke samenwerkingsafspraken gelden en of er uitruilafspraken zijn. Dit regionale plan is gebaseerd op college- en raadsbesluiten. Voor 1 november 2024 moet er een provinciaal plan liggen voor de asielopvang in Noord-Holland. Dit plan wordt met de staatssecretaris van Justitie en Veiligheid gedeeld. Eind 2024 volgt er een aanwijzingsbesluit. Uiterlijk 30 juni 2025 moeten de opvanglocaties in Nederland gerealiseerd en operationeel zijn.

BIJLAGEN Kaart 'locatie A7'

Datum college: 3 september 2024

Burgemeester en wethouders van Koggenland.

Bijlage: kaart 'locatie A7' (paars omlijnd)

